

PRACE NAUKOWE

Uniwersytetu Ekonomicznego we Wrocławiu

RESEARCH PAPERS

of Wrocław University of Economics

Nr 341

Gospodarka i przestrzeń

Redaktorzy naukowi
Stanisław Korenik
Niki Derlukiewicz

Wydawnictwo Uniwersytetu Ekonomicznego we Wrocławiu
Wrocław 2014

Redakcja wydawnicza: Jadwiga Marcinek
Redakcja techniczna i korekta: Barbara Łopusiewicz
Łamanie: Małgorzata Czupryńska
Projekt okładki: Beata Dębska

Publikacja jest dostępna w Internecie na stronach:
www.ibuk.pl, www.ebscohost.com,
w Dolnośląskiej Bibliotece Cyfrowej www.dbc.wroc.pl,
The Central and Eastern European Online Library www.ceeol.com,
a także w adnotowanej bibliografii zagadnień ekonomicznych BazEkon
http://kangur.uek.krakow.pl/bazy_ae/bazekon/nowy/index.php

Informacje o naborze artykułów i zasadach recenzowania znajdują się
na stronie internetowej Wydawnictwa
www.wydawnictwo.ue.wroc.pl

Kopiowanie i powielanie w jakiegokolwiek formie
wymaga pisemnej zgody Wydawcy

© Copyright by Uniwersytet Ekonomiczny we Wrocławiu
Wrocław 2014

ISSN 1899-3192
ISBN 978-83-7695-457-8

Wersja pierwotna: publikacja drukowana

Druk i oprawa:
EXPOL, P. Rybiński, J. Dąbek, sp.j.
ul. Brzeska 4, 87-800 Włocławek

Spis treści

Wstęp	9
Dariusz Głuszczyk: Ekonomiczne bariery działalności innowacyjnej przedsiębiorstw w regionach Polski a Krajowy Fundusz Kapitałowy	11
Hanna Godlewska-Majkowska, Agnieszka Komor: Biogospodarka a zarządzanie marketingowe w wybranych jednostkach samorządu terytorialnego	23
Piotr Hajduga: Rewitalizacja przestrzeni śródmiejskiej na przykładzie Świdnicy – wybrane aspekty	37
Amelia Kin: Zarządzanie ryzykiem w przedsiębiorstwach MŚP a kryzys finansowy	54
Beata Kisielewicz: Rozwój społeczno-ekonomiczny Polski Wschodniej – wybrane aspekty	62
Dorota Korenik: Formy oddziaływania samorządu terytorialnego na regionalny sektor finansowy	72
Aleksandra Koźlak: Ocena dostępności transportowej ośrodków wiedzy i innowacji w Polsce	83
Agnieszka Krześ: Budżet obywatelski jako inicjatywa wspierająca postawę społeczeństwa obywatelskiego	93
Barbara Kutkowska, Tomasz Pilawka: Rola Krajowej Sieci Obszarów Wiejskich (KSOW) w budowaniu kapitału społecznego wsi	104
Florian Kuźnik: Polityka miejska regionu poprzemysłowego	120
Henryk Łabędzki, Mirosław Struś: Społeczne determinanty rozwoju przygranicznych obszarów wiejskich w południowo-zachodniej Polsce	136
Andrzej Luczyszyn, Agnieszka Chołodecka: Globalizacja gospodarki a przekształcenia sektora lokalnego – wybrane problemy.....	146
Magdalena Łyszkiewicz: Audyt zgodności opracowania wieloletniej prognozy finansowej gminy z wymogami ustawy o finansach publicznych ...	158
Marian Maciejuk: Pomoc publiczna przedsiębiorcom w Polsce w okresie kryzysu.....	171
Katarzyna Miszczak: Kapitał społeczny, ludzki i kreatywny w rozwoju gospodarczym	182
Monika Musiał-Malago: Stan zaawansowania planowania przestrzennego w gminach na przykładzie miasta Krakowa	199
Mirosława Marzena Nowak: Miejsce spółdzielni mleczarskich w rozwoju regionalnym: przypadek województwo łódzkie, Polska	213

Monika Paradowska: Innowacje jako determinanta zrównoważonego rozwoju transportu w miastach.....	223
Andrzej Raczyk: Internacjonalizacja działalności podmiotów gospodarczych na przykładzie pogranicza polsko-niemieckiego	236
Małgorzata Rogowska: Jakość przestrzeni publicznej w rozwoju aglomeracji miejskich.....	245
Karolina Rosomacha: Wpływ wiedzy i innowacji na rozwój regionów w Republice Czeskiej	254
Dorota Rynio: Dylematy polityki regionalnej w nowym okresie programowania w UE	263
Alicja Słodczyk: Przemiany Warszawy na tle modelu miasta postmodernistycznego	274
Mirosław Struś, Henryk Łabędzki: Rola kapitału społecznego w rozwoju obszarów przygranicznych południowo-zachodniej Polski.....	285
Monika Szymura: Ochrona prawnoautorska w gospodarce opartej na wiedzy	294
Eugeniusz Wojciechowski: Ekonomiczny wymiar administracji publicznej .	304
Alicja Zakrzewska-Półtorak: Rozwój województw Polski Południowej z uwzględnieniem metropolii	315

Summaries

Dariusz Głuszczyk: Economic barriers to innovation activity of enterprises in the regions of Poland vs. Polish National Capital Fund.....	22
Hanna Godlewska-Majkowska, Agnieszka Komor: Bio-economy and marketing management in selected local government units	36
Piotr Hajduga: Revitalisation of downtown space on example of Świdnica – chosen aspects.....	53
Amelia Kin: Risk management in SMEs and the financial crisis.....	61
Beata Kisielewicz: Socio-economic development of Eastern Poland – chosen aspects.....	71
Dorota Korenik: Forms of influence of regional government on the regional financial sector	82
Aleksandra Koźlak: Assessment of transport accessibility to centres of knowledge and innovation in Poland.....	92
Agnieszka Krześ: Participatory budgeting as an initiative supporting the attitude of civil society.....	103
Barbara Kutkowska, Tomasz Pilawka: The role of National Network of Rural Areas (NNRA) in the creation of social capital of rural areas	119
Florian Kuźnik: Urban policy in a post-industrial region	133
Henryk Łabędzki, Mirosław Struś: Social determinants of rural border areas development in south western part of Poland.....	145

Andrzej Łuczyszyn, Agnieszka Chołodecka: Globalization of economy and transformation of the local sector – selected problems	157
Magdalena Łyszkiewicz: Auditing the conformity of multi-year financial outlooks of a community with the public finance act	170
Marian Maciejuk: Public aid for entrepreneurs in Poland in the recession period	181
Katarzyna Miszczak: Social capital, human capital and creative capital in economic development	198
Monika Musiał-Malago: The stage of spatial planning in municipalities on the example of the city of Krakow	212
Mirosława Marzena Nowak: Place of dairy cooperatives in the regional development: case of Lodz Voivodeship, Poland	222
Monika Paradowska: Innovations as a determinant of sustainable urban transport development	235
Andrzej Raczyk: Internationalization of enterprises – Polish-German borderland case study	244
Małgorzata Rogowska: The quality of public space in agglomeration	253
Karolina Rosomacha: The impact of knowledge and innovation on the development of regions in the Czech Republic	262
Dorota Rynio: Dilemmas of regional policy in a new programming period of the EU	273
Alicja Słodczyk: Changes of Warsaw on a background of postmodern city ...	284
Mirosław Struś, Henryk Łabędzki: The role of social capital in the development of border areas of south-western Poland	293
Monika Szymura: Protection of authors' rights in knowledge-based market economy	303
Eugeniusz Wojciechowski: Economic dimension of public administration ...	314
Alicja Zakrzewska-Póltorak: Development of voivodeships of southern Poland with reference to the metropolises	326

Karolina Rosomacha

Uniwersytet Ekonomiczny we Wrocławiu

WPLYW WIEDZY I INNOWACJI NA ROZWÓJ REGIONÓW W REPUBLICIE CZESKIEJ

Streszczenie: Wiedza i innowacje to nowe czynniki rozwoju regionów, które umożliwiają także uzyskanie przewagi konkurencyjnej nad innymi jednostkami. W opracowaniu przedstawiono wybrane założenia nowej strategii rozwoju UE oraz zaprezentowano w niej miejsce Republiki Czeskiej i określone cele krajowe. Ukazane zostały założenia państwowej polityki badań, rozwoju i innowacji Czech na lata 2009-2015. W artykule dokonano porównania poziomu wykształcenia, zlokalizowania ośrodków badawczo-rozwojowych w regionach czeskich, a także oceny ich rozwoju.

Słowa kluczowe: wiedza, innowacje, rozwój regionów, konkurencyjność.

DOI: 10.15611/pn.2014.341.21

1. Wstęp

W ostatnich latach można zaobserwować rosnący wpływ wiedzy i innowacji na rozwój podmiotów i instytucji w skali krajowej, a także regionalnej. Również Unia Europejska upatruje w wykorzystaniu nowych zasobów szansy na pobudzenie wzrostu gospodarczego państw członkowskich. Mobilizuje je zatem do kształcenia obywateli i zwiększania wydatków na badania i rozwój. Coraz częściej to właśnie poziom wykorzystania wiedzy i stosowania innowacyjnych rozwiązań oddziałuje na konkurencyjność nie tylko państw, ale również ich regionów, jednocześnie stymulując ich rozwój. Podstawowym celem artykułu jest ukazanie charakterystyki regionów czeskich w kontekście wykorzystania wiedzy i innowacji, które stały się znaczącymi czynnikami ich rozwoju.

2. Miejsce Czech w strategii rozwoju Unii Europejskiej Europa 2020

Współczesna gospodarka światowa stawia duże wyzwania przed gospodarkami narodowymi poszczególnych krajów, a także przed pozostałymi podmiotami gospo-

darczymi, jak przedsiębiorstwa o zasięgu krajowym i międzynarodowym, gospodarstwa domowe, międzynarodowe organizacje gospodarcze oraz międzynarodowe ugrupowania integracyjne. Unia Europejska stara się im sprostać poprzez wdrażanie nowych unijnych strategii wzrostu. Strategia Europa 2020, obejmująca lata 2010-2020, zakłada nie tylko wyjście z kryzysu, ale również stworzenie modelu zrównoważonego i inteligentnego wzrostu gospodarczego, który będzie sprzyjać włączeniu społecznemu. Zakłada ona realizację pięciu celów związanych ze wzrostem i strukturą zatrudnienia, wspieraniem badań i rozwoju, zmianami klimatu i zrównoważonym wykorzystaniem energii, edukacją oraz walką z ubóstwem i wykluczeniem społecznym.

Na potrzeby niniejszego artykułu należy szerzej przedstawić problematykę związaną z realizacją drugiego celu. Zakłada on, że w 2020 r. UE na badania i rozwój będzie przeznaczać 3% PKB. Nauka, technologia i innowacje to podstawowe czynniki wpływające na realizację strategii¹. Można zauważyć, że sektor związany z badaniami i rozwojem jest już „traktowany jako czynnik rozwoju społeczno-ekonomicznego, a jego rola rośnie w miarę rozwoju społeczeństwa informatycznego i gospodarki opartej na wiedzy”². Wydatki na badania i rozwój stale wzrastają. W 2010 r. UE na ten cel wydała 2% PKB. Najwięcej środków przeznaczyły Finlandia – 3,87% PKB, Szwecja 3,42% oraz Dania 3,06%, najmniej Łotwa 0,60%, Cypr 0,50%, Rumunia 0,47%. Czechy wśród krajów Grupy Wyszehradzkiej na badania i rozwój w 2010 r. wydała najwięcej, bo 1,56% (16. miejsce); dla porównania: Polska 0,74% (21. miejsce), Węgry 1,16% (19. miejsce) i Słowacja 0,63 % (23. miejsce). Nowa strategia Europa 2020 uwzględnia możliwości każdego z krajów członkowskich, wyznaczając cele krajowe. W przypadku Czech jednym z nich jest zwiększenie wydatków na badania i rozwój przez sektor publiczny, tak aby wyniosły on w 2020 r. 1% PKB.

Z tematem niniejszego artykułu jest również powiązany cel czwarty, edukacja. Zgodnie z nową strategią państwa członkowskie powinny dążyć do osiągnięcia niskiego poziomu (poniżej 10%) liczby uczniów przedwcześnie kończących edukację. Cel czwarty zakłada również, że w 2020 r. co najmniej 40% osób w przedziale wiekowym 30-34 lat będzie posiadać wykształcenie wyższe. W roku 2012 w Czechach poziom liczby uczniów, którzy przedwcześnie zakończyli edukację, był stosunkowo niski i wyniósł 5,5% (dla UE było to 12,8%), w Polsce 5,7%, na Słowacji 5,3%, a na Węgrzech 11,5%. Natomiast 25,6% osób posiadało wyższe wykształcenie (UE – 35,8%), w Polsce 39,1%, na Słowacji 23,7%, na Węgrzech 29,9%. W 2020 r. w Czechach liczba uczniów, którzy przedwcześnie zakończyli edukację, powinna być utrzymana na poziomie 5,5%, natomiast liczba osób z wykształceniem wyższym ma wzrosnąć z 25,6% do 32%.

¹ http://epp.eurostat.ec.europa.eu/portal/page/portal/science_technology_innovation/introduction (15.04.2013).

² A. Buchter-Jeziorska, *Uczelnie jako czynnik rozwoju społeczno-ekonomicznego regionu*, [w:] *Wiedza, innowacyjność, przedsiębiorczość a rozwój regionów*, red. A. Jewtuchowicz, Wydawnictwo Uniwersytetu Łódzkiego, Łódź 2004, s. 73.

3. Charakterystyka regionów w Czechach

Rozwój regionów znacząco wpływa na ich konkurencyjność nie tylko na poziomie regionalnym, ale również międzynarodowym. Dlatego też ważne jest, aby region był w stanie przystosować się do zmieniających się warunków funkcjonowania we współczesnej gospodarce światowej. Obecnie o konkurencyjności regionów nie świadczy jedynie dostęp do surowców czy zdolność produkowania dóbr i usług, ale również rozwój i dostęp do technologii informacyjnej, wykorzystanie nauki, poziom edukacji, system innowacji. Rozwój regionalny związany jest ze wzrostem nie tylko potencjału gospodarczego, społecznego, przyrodniczego regionów, zwiększaniem ich konkurencyjności, ale również służy podnoszeniu poziomu i jakości życia jego mieszkańców. Rozwój regionów w Republice Czeskiej kształtuje Strategia Rozwoju Regionalnego Republiki Czeskiej na lata 2007-2013. Zakłada ona, że Czechy staną się aktywnym gospodarczym i konkurencyjnym krajem, jakość życia mieszkańców zwiększy się, będą funkcjonować w oparciu o zasady zrównoważonego rozwoju, a rozwój gospodarczy nie będzie się różnił od poziomu Unii Europejskiej.

W Republice Czeskiej w 2000 r. wydzielonych zostało 14 autonomicznych jednostek administracyjnych, tzw. krajów. Jednym z wydzielonych regionów jest miasto Praga. Regiony czeskie są znacznie zróżnicowane. Dysproporcje są widoczne w zakresie takich wskaźników, jak PKB przypadające na jednego mieszkańca, stopa bezrobocia czy poziom wynagrodzenia.

Wiedza oraz potencjał społeczny (składający się z takich elementów, jak: kompetencja, motywacja i mentalność ludzi) mają istotny wpływ na rozwój regionów³. Wiedza to nowy, obok pracy, kapitału i ziemi, czynnik produkcji, który realizuje się w wykształceniu ludności⁴, a składa się na niego doświadczenie oraz proces uczenia się. Wiedza we współczesnej gospodarce światowej stała się „podstawowym źródłem oraz zasobem pozwalającym osiągnąć trwałą przewagę konkurencyjną”⁵. Wspomniana już nowa strategia rozwoju UE przedstawia nowe wymogi krajom członkowskim dotyczące zwiększenia wydatków na badania i rozwój oraz zadbania o edukację obywateli. Obowiązkiem państw należących do UE jest realizowanie celów strategii. W Republice Czeskiej obowiązuje *Państwowa polityka badań, rozwoju i innowacji Republiki Czeskiej na lata 2009-2015 (Národní politika výzkumu, vývoje a inovací České republiky na léta 2009-2015)*, która zakłada realizację 9 celów:

1. Wprowadzenie strategicznego zarządzania badaniami, rozwojem i innowacjami na wszystkich poziomach (od poziomu centralnego do poziomu poszczególnych

---

³ L. Kowalczyk, *Wiedza a potencjał społeczny i rozwój regionu*, [w:] *Wiedza, innowacyjność, przedsiębiorczość a rozwój regionów*, red. A. Jewtuchowicz, Wydawnictwo Uniwersytetu Łódzkiego, Łódź 2004, s. 69.

⁴ S. Korenik, *Region ekonomiczny w nowych realiach społeczno-gospodarczych*, Wydawnictwo CeDeWu, Warszawa 2011, s. 33.

⁵ Tamże.

jednostek badawczych, w szczególności uwzględniając rolę i znaczenie działalności badawczej szkół wyższych).

2. Ukierunkowanie działań publicznych wspierających badania, rozwój i innowacje na potrzeby zrównoważonego rozwoju.

3. Zwiększenie efektywności systemu publicznego wspierania badań, rozwoju i innowacji (celem jest efektywniejsze wykorzystywanie wyników badań w tworzeniu i wdrażaniu innowacji).

4. Wykorzystanie wyników z sektora badań i rozwoju w innowacjach oraz polepszenie współpracy pomiędzy sektorem publicznym i prywatnym w ramach badań, rozwoju i innowacji (oprócz osiągnięcia wyższego poziomu badań i rozwoju celem jest również zastosowanie uzyskanych wyników w praktyce, co umożliwi wzrost konkurencyjności w strefie biznesowej oraz jakości życia obywateli).

5. Rozszerzenie współpracy międzynarodowej Czech w zakresie badań, rozwoju i innowacji.

6. Zapewnienie wykształconej i wykwalifikowanej kadry nastawionej na pracę w zakresie badań, rozwoju i innowacji (celem polityki jest zagwarantowanie wystarczającej liczby pracowników naukowych oraz zwiększenie liczby absolwentów szkół wyższych).

7. Stworzenie w Republice Czeskiej środowiska stymulującego badania, rozwój i innowacje (celem jest stworzenie proinnowacyjnego otoczenia, które będzie promować aktywność badawczo-rozwojową, a także oddziaływać pozytywnie oraz zachęcać do współpracy wszystkie podmioty zainteresowane sektorem B+R).

8. Zapewnienie skutecznego zintegrowania polityk w innych obszarach (celem jest skoordynowanie działalności poszczególnych jednostek administracji publicznej, agencji wdrożeniowych oraz pozostałych podmiotów udzielających wsparcia badaniom, rozwojowi i innowacjom).

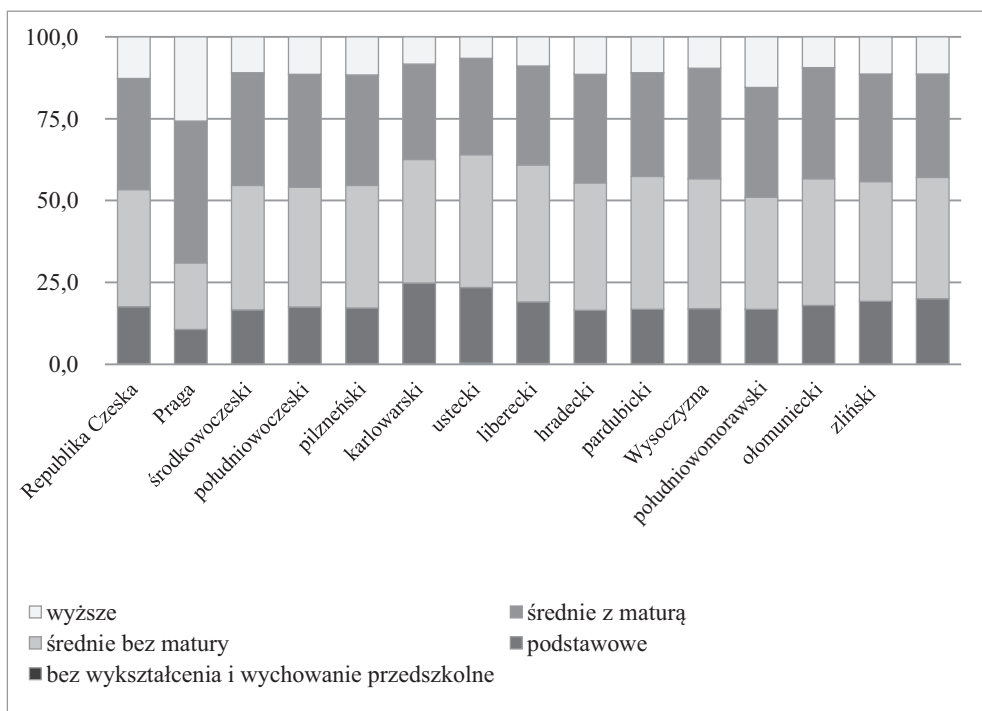
9. Konsekwentne ocenianie systemu badań, rozwoju i innowacji (celem jest stworzenie systemu stałej oceny badań, rozwoju i innowacji w Republice Czeskiej na wszystkich poziomach)⁶.

Poziom wykształcenia ludności w Republice Czeskiej i w poszczególnych jej regionach, zbadany w 2009 r., jest zróżnicowany (rys. 1). Najwięcej osób z wyższym wykształceniem zanotowano w Pradze (prawie 26% mieszkańców regionu) oraz kraju południowomorawskim (prawie 16%), najmniej w regionie usteckim (niecałe 7%, podczas gdy w Republice Czeskiej średnio 12,7% obywateli posiada wykształcenie wyższe).

Szkoły wyższe są postrzegane jako czynnik rozwoju społeczno-gospodarczego regionów, zwłaszcza gdy dostosowują ofertę do zapotrzebowania na rynku usług edukacyjnych⁷. W Czechach zdecydowana większość jest zlokalizowana w Pradze (8 państwowych i 25 prywatnych szkół wyższych, co stanowi nieco ponad 46% ogółu) oraz w kraju południowomorawskim (5 państwowych i 8 prywatnych). W dwóch

⁶ Źródło: <http://www.vyzkum.cz/FrontClanek.aspx?idsekce=5579> (15.04.2013).

⁷ A. Buchter-Jeziorska, wyd. cyt., s. 83.

Rys. 1. Poziom wykształcenia ludności w 2009 r.

Źródło: opracowanie własne na podstawie: CUS (16.04.2013).

regionach (środkowoczeskim i karłowarskim) nie ma ani jednej uczelni państwowej, co może być bezpośrednio konsekwencją stosunkowo niewielkiej odległości od stolicy. W roku akademickim 2011/2012 w Czechach studiowało ponad 390 tys. studentów w uczelniach państwowych i prywatnych.

W Czechach obserwuje się stały wzrost liczby ośrodków badawczo-rozwojowych, w roku 2011 funkcjonowało ich 2720. Podobnie jak w odniesieniu do szkół wyższych przedstawia się rozmieszczenie ośrodków badawczo-rozwojowych: najwięcej w Pradze i kraju południowomorawskim (41% ogółu), najmniej w kraju karłowarskim (zaledwie 0,81%), czego bezpośrednią przyczyną może być brak państwowej szkoły wyższej w tym regionie (tab. 2). Najwięcej ośrodków (ponad połowa) zajmuje się naukami technicznymi, przyrodniczymi i medycznymi; pracuje w nich ponad 82 tysiące osób. Pracownicy sektora biznesowego stanowią 47%, a sektora szkół wyższych 35%, natomiast pozostali prowadzą działalność badawczą w sektorze rządowym i prywatnym *non profit*. Dwie największe grupy to pracownicy naukowcy i technicy. Zdecydowana większość z nich posiada wykształcenie wyższe i wyższe zawodowe, ponad 25% ma tytuł doktora. Ośrodki w sektorze biznesowym

Tabela 1. Szkoły wyższe w Republice Czeskiej w 2011 r.

Region	Szkoły wyższe		
	wszystkie	państwowe	prywatne
Praga	33	8	25
środkowoczeski	3	0	3
południowoczeski	4	2	2
pilzneński	1	1	0
karlowarski	1	0	1
ustecki	1	1	0
liberecki	1	1	0
hradecki	1	1	0
pardubicki	1	1	0
Wysoczyzna	2	1	1
południowomorawski	13	5	8
ołomuniecki	3	1	2
zliński	2	1	1
morawsko-śląski	5	3	2
Razem	71	26	45

Źródło: opracowanie własne na podstawie: CUS (16.04.2013).

Tabela 2. Liczba ośrodków badawczo-rozwojowych w latach 2006-2011

Region	2006	2007	2008	2009	2010	2011
Praga	594	626	614	627	657	670
środkowoczeski	180	189	187	204	225	245
południowoczeski	88	91	96	100	111	104
pilzneński	81	84	81	93	100	115
karlowarski	19	22	21	23	20	22
ustecki	80	82	82	75	87	96
liberecki	74	74	81	87	91	93
hradecki	104	111	107	116	139	141
pardubicki	118	111	112	121	134	141
Wysoczyzna	76	66	79	80	89	87
południowomorawski	315	321	342	365	420	445
ołomuniecki	100	107	105	113	122	129
zliński	132	131	134	140	164	173
morawsko-śląski	181	189	192	201	228	259
Razem	2 142	2 204	2 233	2 345	2 587	2 720

Źródło: opracowanie własne na podstawie: CUS (16.04.2013).

w większości są niewielkie i zatrudniają na ogół do 5 osób, w przeciwieństwie do instytucji sektora rządowego i szkół wyższych, gdzie w ponad 20% ośrodkach zatrudnianych jest więcej niż 100 pracowników. Ponad 38% jest zatrudnionych w Pradze, a ponad połowa mniej w kraju południowomorawskim. Najmniej osób zatrudnionych w tego typu ośrodkach jest w karlowarskim kraju i w regionie Wysoczyzna, a więc tam, gdzie ich liczba jest najniższa (w 2011 r. w pierwszym z nich były 22 placówki, w drugim 87).

Tabela 3. Udział przedsiębiorstw innowacyjnych w latach 2008-2010

	Udział przedsiębiorstw, które wykorzystują innowacje	Udział przedsiębiorstw, które wykorzystują innowacje techniczne, technologiczne	Udział przedsiębiorstw, które wykorzystują innowacje nietechniczne
Praga	54,6%	38,4%	44,6%
środkowoczeski	49,8%	33,6%	41,4%
południowoczeski	47,1%	32,3%	35,7%
pilzneński	46,6%	29,1%	37,6%
karlowarski	45,0%	30,8%	38,9%
ustecki	53,1%	30,0%	46,3%
liberecki	56,4%	38,8%	41,8%
hradecki	50,1%	32,7%	44,6%
pardubicki	54,7%	39,0%	46,3%
Wysoczyzna	52,0%	32,2%	44,2%
południowomorawski	51,8%	37,0%	42,9%
ołomuniecki	47,0%	35,4%	32,8%
zliński	52,7%	32,0%	43,2%
morawsko-śląski	53,5%	33,5%	45,4%

Źródło: opracowanie własne na podstawie: CUS (16.04.2013).

Innowacje umożliwiają rozwój oraz sprzyjają uzyskaniu przewagi konkurencyjnej nie tylko przedsiębiorstwom, ale również regionom. „Innowacyjność regionu to zdolność jego firm do ustawicznego poszukiwania i dyskontowania w praktyce nowych rozwiązań naukowych, nowych koncepcji, okazji, pomysłów”⁸. W tabeli 3 przedstawiono udział przedsiębiorstw, które zgodnie z podziałem innowacji według Oslo Manual z 2005 r. korzystają z innowacji technicznych i technologicznych

⁸ L. Lewandowska, *Innowacyjność firm w regionie w kontekście niekonwencjonalnego finansowania*, [w:] *Innowacyjność regionów w gospodarce opartej na wiedzy*, red. A. Nowakowska, Wydawnictwo Uniwersytetu Łódzkiego, Łódź 2009, s. 208.

(związanych z innowacjami produktowymi oraz procesowymi) oraz innowacji nietechnicznych i nietechnologicznych (do których zostały zaliczone innowacje marketingowe i organizacyjne). Największy udział tego typu przedsiębiorstw jest zanotowany w kraju libereckim i pardubickim oraz Pradze (tab. 3). Widoczne jest również, że przedsiębiorstwa korzystające z innowacji nietechnicznych mają większy udział niż te związane z innowacjami technicznymi. Najczęściej innowacje są wykorzystywane przez przedsiębiorstwa, które prowadzą działalność w zakresie technologii informacyjnych (w latach 2008-2010 77,9% podmiotów wykorzystało innowacje), telekomunikacji (74,1%), najmniej w górnictwie i wydobywaniu (39,4%) oraz w transporcie i magazynowaniu (36,4%)⁹.

4. Zakończenie

Obecnie rozwój regionów jest ściśle związany z poziomem wiedzy i wykorzystania innowacji. Bliskość oraz większa liczba szkół wyższych w regionie sprzyja powstawaniu ośrodków badawczych. Wzrastająca liczba takich ośrodków korzystnie wpływa na tworzenie nowych przedsiębiorstw o charakterze innowacyjnym, a także zachęca do wdrażania innowacyjnych rozwiązań przez istniejące już podmioty prowadzące działalność w nowoczesnych gałęziach. Regiony bardziej rozwinięte, jak Praga czy kraj południowomorawski, cechują się większą liczbą ośrodków badawczo-rozwojowych, szkół wyższych publicznych i prywatnych, a także większą liczbą osób zamieszkujących te obszary posiada wykształcenie wyższe. Przekłada się to np. na wyższy poziom PKB *per capita* niż w pozostałych regionach (w 2010 r. dla Pragi wynosił on 776 968 CZK, natomiast w kraju południowomorawskim, który zajmuje 2. miejsce, 335 983 CZK).

Praga jest regionem zdecydowanie najbardziej rozwiniętym i konkurencyjnym w Czechach. Poziom wynagrodzeń jest tam najwyższy, a bezrobocie najniższe. Praga ma do zaoferowania dobrze wykształconą i wykwalifikowaną siłę roboczą, a także otoczenie sprzyjające rozwojowi technologicznemu. Atrakcyjny dla inwestorów jest również kraj południowomorawski. W Brnie i okolicach są zlokalizowane parki technologiczne i ośrodki badawczo-rozwojowe nie tylko o znaczeniu krajowym, ale również międzynarodowym. W związku z tym pozycja tego regionu jest stale umacniana, a zagraniczne przedsiębiorstwa decydują się na lokalizowanie swej działalności właśnie tutaj. Nowa strategia UE oraz wdrożenie i realizowanie państwowej polityki badań, rozwoju i innowacji powinny pozytywnie wpłynąć na wykorzystanie nowych czynników rozwoju, a także zachęcić nie tylko władze państwowe i regionalne, ale również inwestorów krajowych i zagranicznych do kształcenia obywateli, pracowników oraz poszukiwania i stosowania innowacyjnych rozwiązań.

⁹ [http://www.czso.cz/csu/2012edicniplan.nsf/t/E4001C696B/\\$File/960512a02.pdf](http://www.czso.cz/csu/2012edicniplan.nsf/t/E4001C696B/$File/960512a02.pdf) (16.04.2013).

Literatura

- Buchter-Jeziorska A., *Uczelnie jako czynnik rozwoju społeczno-ekonomicznego regionu*, [w:] *Wiedza, innowacyjność, przedsiębiorczość a rozwój regionów*, red. A. Jewtuchowicz, Wydawnictwo Uniwersytetu Łódzkiego, Łódź 2004.
- Korenik S., *Region ekonomiczny w nowych realiach społeczno-gospodarczych*, CeDeWu, Warszawa 2011.
- Korenik S., Zakrzewska-Półtorak A., *Teorie rozwoju regionalnego – ujęcie dynamiczne*, Wydawnictwo UE we Wrocławiu, Wrocław 2011.
- Kowalczyk L., *Wiedza a potencjał społeczny i rozwój regionu*, [w:] *Wiedza, innowacyjność, przedsiębiorczość a rozwój regionów*, red. A. Jewtuchowicz, Wydawnictwo Uniwersytetu Łódzkiego, Łódź 2004.
- Lewandowska L., *Innowacyjność firm w regionie w kontekście niekonwencjonalnego finansowania*, [w:] *Innowacyjność regionów w gospodarce opartej na wiedzy*, red. A. Nowakowska, Wydawnictwo Uniwersytetu Łódzkiego, Łódź 2009.

Źródła internetowe

<http://www.czso.cz/> (16.04.2013).

[http://www.czso.cz/csu/2012ediciplan.nsf/t/E4001C696B/\\$File/960512a02.pdf](http://www.czso.cz/csu/2012ediciplan.nsf/t/E4001C696B/$File/960512a02.pdf) (16.04.2013).

http://epp.eurostat.ec.europa.eu/portal/page/portal/science_technology_innovation/introduction (15.04.2013).

<http://www.vyzkum.cz/FrontClanek.aspx?idsekce=5579> (15.04.2013).

THE IMPACT OF KNOWLEDGE AND INNOVATION ON THE DEVELOPMENT OF REGIONS IN THE CZECH REPUBLIC

Summary: Knowledge and innovation are new factors of regional development. This paper presents some assumptions of the new EU development strategy and the place of the Czech Republic in it and defined national targets. The article shows targets of national policy of research, development and innovation of the Czech Republic for period 2009-2015. The article compares the level of education, presents the location of R&D centers in Czech regions, as well as makes an assessment of their development.

Keywords: knowledge, innovation, regional development, competitiveness.